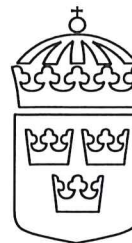

Regeringens skrivelse 2019/20:70

Integritetsskydd vid signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet

Skr.
2019/20:70

Regeringen överlämnar denna skrivelse till riksdagen.

Stockholm den 5 december 2019

Stefan Löfven

Peter Hultqvist
(Försvarsdepartementet)

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I denna skrivelse redogör regeringen för resultatet av den uppföljning och granskning av signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet som genomförts 2018. Skrivelsen är den årliga rapport som riksdagen begärt i samband med riksdagsbehandlingen av lagen (2008:717) om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet.

Innehållsförteckning

1	Ärendet och dess beredning.....	3
2	Signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet.....	3
3	Granskning av signalspaningsverksamheten	4
3.1	Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten (Siun)	4
3.2	Integritetsskyddsrådet vid Försvarets radioanstalt	5
4	Slutsatser om signalspaning och personlig integritet	5
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 5 december 2019	7

Vid riksdagens slutbehandling av regeringens proposition En anpassad försvarsunderrättelseverksamhet (prop. 2006/07:63, bet. 2007/08:FöU15, rskr. 2007/08:266) tillkännagav riksdagen för regeringen det som försvarsutskottet hade anfört om ytterligare rättssäkerhets- och kontrollmekanismer. Riksdagen anförde bland annat att regeringen en gång om året ska redovisa den granskning av verksamheten som bedrivits enligt lagen (2008:717) om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet.

I enlighet med riksdagens tillkännagivande lämnar regeringen denna skrivelse.

2 Signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet

Signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet regleras i lagen (2008:717) om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet (signalspaningslagen) och i förordningen (2008:923) om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet.

Enligt signalspaningslagen får den myndighet som regeringen bestämmer, signalspaningsmyndigheten, inhämta signaler i elektronisk form vid signalspaning. Inhämtningen får inte avse signaler mellan en avsändare och mottagare som båda befinner sig i Sverige.

Signaler får endast inhämtas för de ändamål som särskilt anges i lagen och endast efter inriktning av regeringen, Regeringskansliet, Försvarsmakten, Säkerhetspolisen och Nationella operativa avdelningen i Polismyndigheten.

Försvarsunderrättelsedomstolen prövar ansökningar om tillstånd till signalspaning. Av ett tillstånd ska bland annat följande framgå: vilket inhämtningsuppdrag signalspaningen ska ske för, vilka signalbärare och sökbegrepp som får användas samt vilka villkor i övrigt som behövs för att begränsa intrånget i enskildas personliga integritet. Domstolens beslut får inte överklagas.

3 Granskning av signalspaningsverksamheten

3.1 Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten (Siun)

Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten (Siun) är en nämndmyndighet under regeringen som har till uppgift att kontrollera försvarsunderrättelseverksamheten så att den bedrivs i enlighet med lagar och förordningar.

Siun är också kontrollmyndighet för den verksamhet som bedrivs enligt signalspaningslagen. I kontrollen av signalspaningen ska inspektionen särskilt granska sökbegrepp, förstöring och rapportering. Vidare ska Siun på en enskild persons begäran kontrollera om hans eller hennes meddelande har inhämtats i samband med signalspaning.

Siun strävar efter att granskningsverksamheten ska vara så öppen som möjligt och beakta gällande lagstiftning om offentlighet och sekretess.

Siun bestämmer även över de signaler som teleoperatörer ska lämna till samverkanspunkter enligt 6 kap. 19 a § lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation. Det innebär att signalspaningsmyndigheten – Försvarets radioanstalt – endast ska få tillgång till de signalbärare som det finns tillstånd för från Försvarsunderrättelsedomstolen. Siun fattar inga egna beslut i dessa frågor utan ska bara verkställa de tillståndsbeslut som meddelats av Försvarsunderrättelsedomstolen.

Siuns granskningsverksamhet 2018

Under 2018 har Siun genomfört 26 granskningar, vilket var 1 färre än föregående år. Av dessa granskningar rörde 9 Försvarets radioanstalt.

Siuns kontroll av sökbegrepp, förstöring och rapportering bestod 2018 av 2 detaljerade granskningar om sökbegrepp, 2 administrativa granskningar om förstöring, samt 1 detaljerad granskning av Försvarets radioanstalts rapportering. Ingen av dessa granskningar ledde till någon synpunkt eller förslag. Därutöver genomförde Siun under 2018 en detaljerad granskning av bland annat Försvarets radioanstalts tolkning och tillämpning av 2 a § första stycket signalspaningslagen vilket resulterade i en synpunkt. Synpunkten lämnades till Försvarets radioanstalt.

Siun har mandat att avbryta en inhämtning eller besluta om förstöring av en upptagning eller uppteckning om det skulle visa sig att inhämtningen som gjorts inte har varit förenlig med det tillstånd som meddelats av Försvarsunderrättelsedomstolen. Några sådana åtgärder har inte vidtagits under 2018.

Vidare är Siun enligt 10 a § signalspaningslagen skyldig att på en enskilds begäran kontrollera om en enskild persons meddelande har inhämtats i samband med signalspaning och, om så är fallet, kontrollera om inhämtningen och behandlingen av de inhämtade uppgifterna har gjorts i enlighet med signalspaningslagen. Under 2018 har Siun genomfört 9 kontroller på enskildas begäran. Detta är en minskning av antalet

kontroller sett till de senaste åren. I likhet med föregående år har inget otillbörligt framkommit vid kontrollerna. Skr. 2019/20:70

3.2 Integritetsskyddsrådet vid Försvarets radioanstalt

I enlighet med 11 § signalspaningslagen finns ett integritetsskyddsråd vid Försvarets radioanstalt med uppgift att fortlöpande utöva insyn i de åtgärder som vidtas för att säkerställa integritetsskyddet i signalspaningsverksamheten. Organisatoriskt utgör integritetsskyddsrådet en del av Försvarets radioanstalt och rådets ledamöter utses av regeringen för en viss tid. Rådet ska rapportera sina iakttagelser till myndighetens ledning och, om rådet finner skäl för det, till Siun.

Integritetsskyddsrådets verksamhet 2018

Integritetsskyddsrådets verksamhet under 2018 har varit av ungefär samma omfattning som tidigare år. Rådet har vid 5 tillfällen haft formella sammanträden på Försvarets radioanstalt. Därutöver har rådet haft ett antal möten för utbildning och kompetensutveckling. Rådets arbete har rört den utgående rapporteringen av resultaten av signalspaningen. Integritetsskyddsrådet har vidare bland annat gått igenom den interna kontrollen inom Försvarets radioanstalt för signalspaningsområdet. Rådet har i samband med möten löpande fört diskussioner med myndighetens ledning i dessa frågor. Myndigheten har utifrån de synpunkter som framförts utvecklat verksamheten för att ytterligare förstärka integritetsskyddet. Integritetsskyddsrådet har under 2018 inte funnit några skäl att rapportera till Siun.

4 Slutsatser om signalspaning och personlig integritet

I en demokratisk rättsstat krävs ett väl fungerande integritetsskydd. Signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet är noga reglerad i lagar och förordningar, bland annat i syfte att värna enskildas personliga integritet. Kontrollmyndigheten Siun har i uppgift att kontrollera att Försvarets radioanstalt följer de aktuella författningarna.

Signalspaningsverksamheten är en nödvändig och integrerad del av Sveriges försvar och skydd mot terrorism.

En konstruktiv dialog om förbättringsåtgärder förs löpande mellan Siun och Försvarets radioanstalt. Att Siun lämnar synpunkter som säkerställer efterlevnaden av signalspaningslagen, och samtidigt utvecklar och förstärker integritetsskyddet vid signalspaningsverksamheten, ser regeringen som en styrka. Regeringen bedömer att Siuns inspektionsförberedelser med Försvarets radioanstalt har fungerat väl under 2018 och att Siun har fått tillgång till den information som behövs för att lösa uppdraget.

Regeringens uppfattning är att systemet för att värna den personliga integriteten vid signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet har fungerat på det sätt som avsetts i lagstiftningen. Enligt lagstiftningen ska Försvarets radioanstalt i sin verksamhet beakta både den personliga integriteten och myndighetens uppgift att bedriva en effektiv försvarsunderrättelseverksamhet.

Försvarsdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 5 december 2019

Närvarande: statsminister Löfven, ordförande, och statsråden Lövin, Johansson, Hallengren, Hultqvist, Bolund, Damberg, Shekarabi, Ygeman, Eriksson, Ekström, Eneroth, Dahlgren, Nilsson, Ernkrans, Lind, Hallberg, Nordmark, Micko

Föredragande: statsrådet Hultqvist

Regeringen beslutar skrivelse Integritetsskydd vid signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet